

Informacje ogólne

Fundusz Spójności, inaczej nazywany Funduszem Kohezji lub Europejskim Funduszem Kohezji, to czasowe wsparcie finansowe dla krajów Unii Europejskiej, których Produkt Krajowy Brutto (PKB) na mieszkańca nie przekracza 90% średniej PKB dla wszystkich państw członkowskich. Fundusz Spójności nie należy do funduszy strukturalnych, ale jest instrumentem polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Powstanie Funduszu

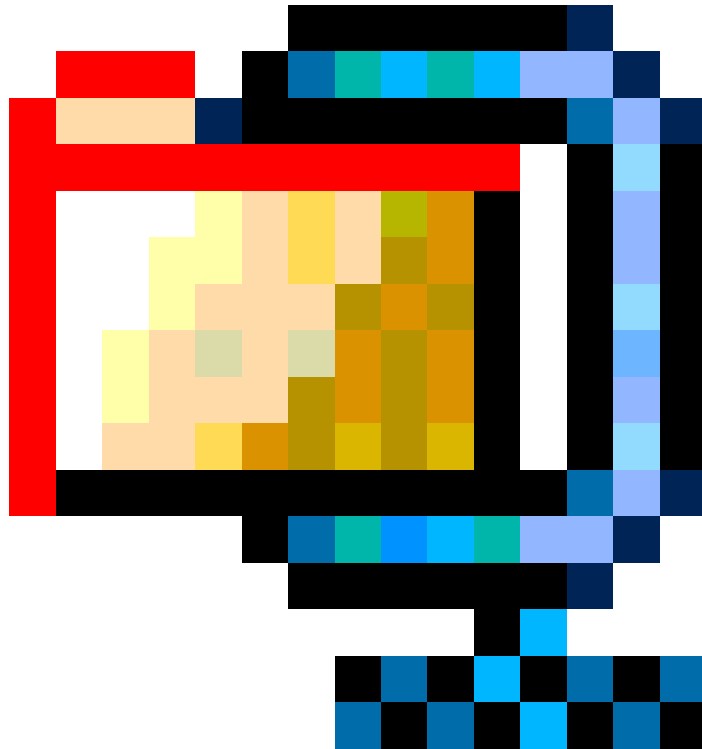
Fundusz Kohezji powstał na mocy Traktatu z Maastrich o utworzeniu Unii Europejskiej z 1991 roku, który wszedł w życie w 1993. Pierwotnie nazwano go Finansowym Instrumentem Spójności, ale w 1994 roku jego nazwę zmieniono na Fundusz Spójności. Początkowo jego realizację zaplanowano na lata 1993-99. Na szczycie UE w Berlinie działanie funduszu przedłużono do 2006 roku.

Do powstania Funduszu Spójności przyczyniło się głównie przyjęcie do Unii Europejskiej Irlandii, Grecji, Hiszpanii oraz Portugalii, czyli państw słabiej rozwiniętych niż dotychczasowi członkowie UE. W trakcie dyskusji nad formą i kształtem przyszłej Unii Europejskiej państwa członkowskie postanowiły wzmocnić politykę strukturalną wobec wyżej wymienionych krajów. Wzmocnienie to oznaczało pomoc dla krajów i sektorów gospodarki, których wyniki gospodarcze odbiegały od "średniej unijnej".

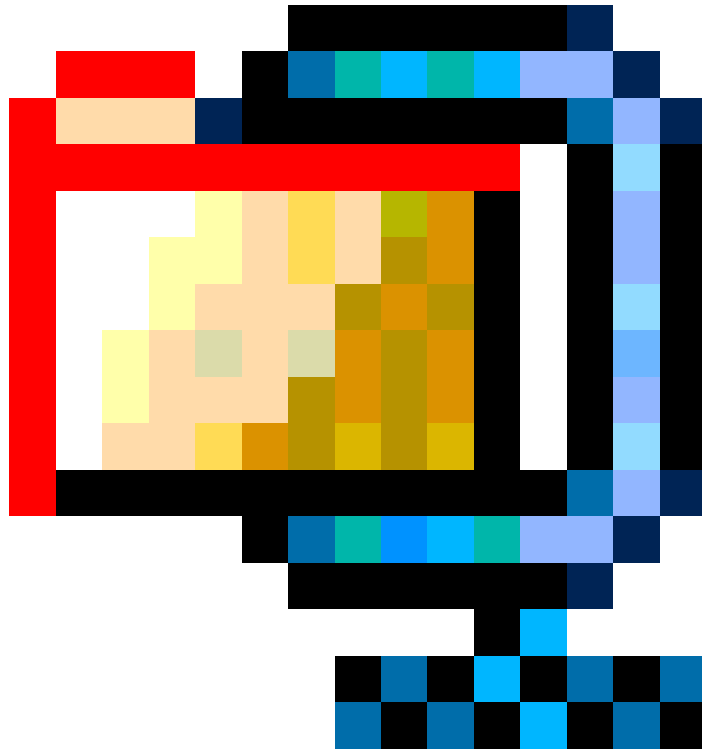
Fundusz Spójności został powołany także ze względu na planowane w Traktacie z Maastricht wprowadzenie Unii Gospodarczo-Walutowej, która wymagała równowagi gospodarczej i społecznej krajów członkowskich. Uzyskanie stabilności finansów publicznych było problemem zwłaszcza dla krajów najsłabiej prosperujących, stąd pomysł wsparcia w ramach Funduszu Kohezji.

Rozporządzenia Rady Unii Europejskiej w Sprawie Funduszu Spójności

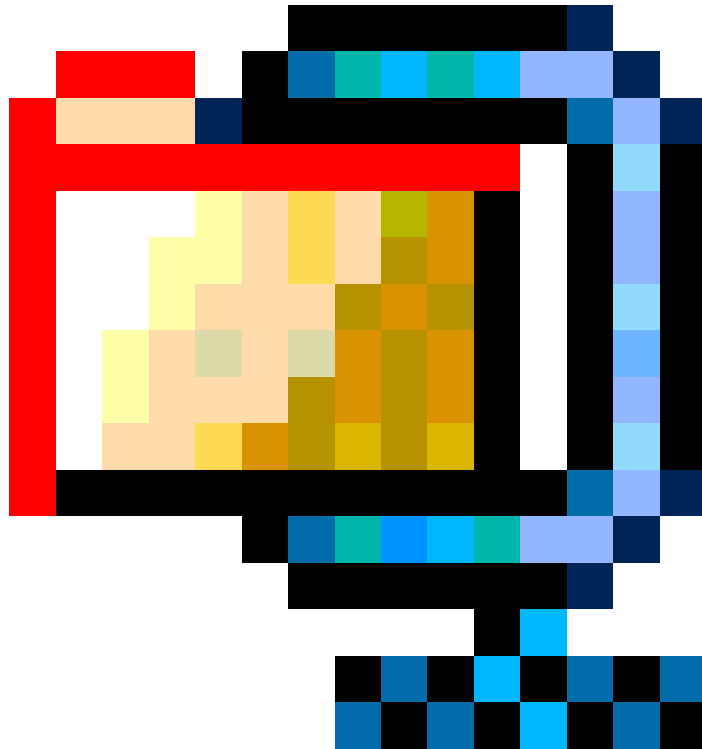
[Rozporządzenie Rady nr 1164/94 \(215KB\)](#)

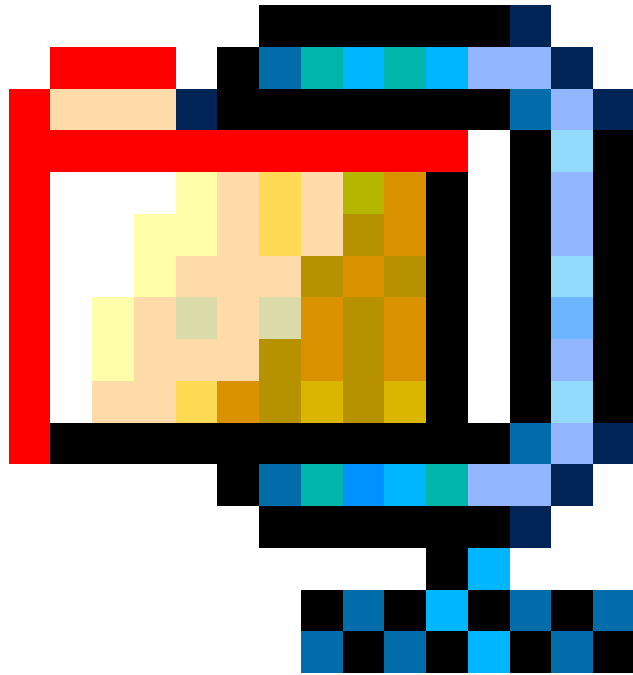
[\(201KB\)](#) [Załącznik do Zarządzenia Rady nr 1264/99 \(140KB\)](#)

[Rozporządzenie Rady nr 1265/99 \(143KB\)](#)
~~(129KB)~~

[Rozporządzenie Komisji \(WE\) nr 16/2003 \(108KB\)](#)
[\(133KB\)](#)

[Rozporządzenie Komisji \(WE\) nr 621/2004 \(34KB\)](#)
(13KB)

(7KB)

Zasady Funkcjonowania Funduszu Spójności

Funduszu Spójności różni się od funduszy strukturalnych:

- krajowym, a nie regionalnym zasięgiem pomocy,
- podejmowaniem finalnej decyzji o przyznaniu środków na dofinansowanie przez Komisję Europejską, a nie indywidualnie przez państwo członkowskie; (kompetencją państwa aplikującego do funduszu jest wskazanie propozycji do dofinansowania).

Korzystanie ze środków Funduszu Spójności w Polsce oparte jest na Strategii wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006 utworzonej na podstawie Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006. Natomiast zasady korzystania ze środków w latach 2007-2013 są aktualnie opracowywane.

Finanse

Zgodnie z obowiązującymi w zakresie polityki strukturalnej zasadami współfinansowania, pomoc z Funduszu Spójności na określony projekt może wynosić maksymalnie od 80% do 85% kosztów kwalifikowanych.

Pozostałe co najmniej 15% musi zostać zapewnione przez beneficjenta.

Środki te mogą pochodzić np. z:

- budżetu gminy;
- środków własnych przedsiębiorstw komunalnych;
- środków NFOŚiGW (dotacji, kredytów);
- budżetu państwa;
- innego niezależnego źródła (np. z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju).

Budżet Funduszu Spójności zaplanowano na lata 2000 - 2006 na 18 mld euro (w latach 1994 - 1999 wynosił 15,5 mld euro).

Na lata 2004-2006 z całej kwoty Funduszu Spójności dla Polski na sektor środowiska przypadło 2,1 milarda euro.

Cele Funduszu w zakresie Ochrony Środowiska

Głównym celem strategii środowiskowej Funduszu Spójności jest wsparcie dla realizacji zadań inwestycyjnych władz publicznych w zakresie ochrony środowiska, wynikających z wdrażania prawa Unii Europejskiej.

Priorytety jakie są realizowane przy wsparciu z Funduszu Spójności w ochronie środowiska:

- poprawa jakości wód powierzchniowych,
- polepszenie jakości i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia,
- poprawa jakości powietrza,
- racjonalizacja gospodarki odpadami,
- ochrona powierzchni ziemi,
- zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

Odbiorcami pomocy tj. beneficjentami końcowymi Fundusz Spójności mogą być podmioty publiczne, czyli samorządy terytorialne (gminy, związki gmin) i przedsiębiorstwa komunalne.

Institucje wdrażające i zarządzające Funduszem Spójności:

- [Ministerstwo Rozwoju Regionalnego](#) - instytucja odpowiedzialna za ogólne zarządzanie i koordynację działań związanych z wykorzystaniem Funduszu Spójności;
- [Ministerstwo Środowiska](#) - instytucja pośrednicząca w zarządzaniu Funduszem Spójności I szczebla;
- [Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej](#) - instytucja pośrednicząca w zarządzaniu Funduszem Spójności II szczebla;
- [Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej](#) - instytucje pośredniczące w zarządzaniu Funduszem Spójności III szczebla, instytucje, do których składane są propozycje projektów w postaci wniosków wstępnych;
- [Ministerstwo Finansów](#) - instytucja płatnicza.